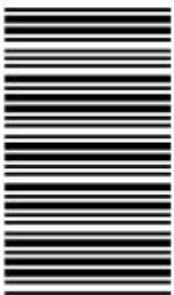

کد کنترل

121E

121

E

محل امضای:

نام:

نام خانوادگی:

صبح جمعه

۱۳۹۶/۱۲/۴

دفترچه شماره (۱)

«اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می‌شود.»
امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

آزمون ورودی دوره دکتری (نیمه‌تمركز) - سال ۱۳۹۷

رشته تاریخ و تمدن ملل اسلامی (کد ۲۱۳۲)

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سوالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی: زبان عربی - تاریخ و تمدن ملل اسلامی	۹۰	۱	۹۰

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

این آزمون نمره منفی دارد.

حق جاپ، تکثیر و انتشار سوالات به هر روش (الکترونیکی و...) بس از برگزاری آزمون، برای تمام اندکس خلبان و حقوقی تنها با محض این سازمان عبارت می‌باشد و با مخالفین برگزار نموده شود.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول ذیل، بهمنزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب با شماره داوطلبی در جلسه این آزمون شرکت می‌نمایم.

امضا:

■ ■ عین الأصح و الأدق في الجواب للترجمة أو المفهوم أو التعريب (١٠ - ١)

١- «وَلَا تَقْرَئُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ، إِنَّ السَّمْعَ وَالبَصَرَ وَالْفَوَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانُوا عَنْهُ مَسْؤُلُّا»:

(١) چیزی را که علم آن را نداری دنبال مکن، چه گوش و چشم و دل همگی و بطور جمعی پاسخگوی آن خواهند بود!

(٢) بر آنچه بدان وقوف نداری تکیه مکن، زیرا شناوی و بینایی و قلب تو جمعاً در مورد آن سوال خواهند شد!

(٣) از آنچه بدان علم نداری پیروی مکن، چه هر یک از گوش و چشم و دل در مورد آن پاسخگو می‌باشند!

(٤) بر چیزی که نمی‌دانی توقف مکن، زیرا شناوی و بینایی و قلب همگی مسؤول آن خواهند بود!

٢- «إِنْ أَقْعُدْ أَحَدًا مِنْكُمُ الْكِبْرَ عَنْ مَكْسِبِهِ وَلِقَاءِ إِخْوَانِهِ، فَزُورُوهُ وَعَظُّمُوهُ وَاسْتَظْهِرُوهُ بِفَضْلِ تَجْرِيَتِهِ!»:

(١) اگر کسی از بین شما بخاطر کبر و خودخواهی از کسب روزی بار ایستاد، پس شما او را دیدار کنید و کارش را بزرگ دارید و تجربه‌اش را آشکار کنید!

(٢) چنانچه کسی از شما در بزرگسالی از کار کردن و دیدار دوستان ناتوان شد، شما او را دیدار کنید و به بزرگداشت او بپردازید و از تجربه‌اش استفاده کنید!

(٣) اگر کهولت سن کسی را از بین شما از کار و کسب و دیدار یارانش بازداشت، به دیدارش بروید و بزرگش دارید و از نعمت تجربه‌اش کمک بگیرید!

(٤) چنانچه کسی را کهنسالی از کسب روزی ناتوان کرد و از دیدار برادران منع نمود، پس او را ببینید و بزرگ بدارید و بخاطر تجربه عظیمش یاریش کنید!

۳- «أعوامٌ وصل، كان يُنسى طولها ذكر النَّوى، فكأنَّها أيام!»:

- ۱) سالهای وصلی که یاد فراق، طولانی بودن آن را از یاد می‌برد، گویی که آن سالها روزهایی بیش تبودند!
- ۲) یاد لحظه‌های فرق سالیان پیوند و آشنایی را کوتاه می‌کند، گویی که آن سالها در چشم من بیش از چند روز نبوده‌اند!
- ۳) بخاطر آوردن جدایی طول مدت آشنایی و وصل را محو می‌کند، انگاری که تمام آن سالها طی چند روز اتفاق افتاده است!

- ۴) سالهای وصل را بخاطر می‌آورم، یاد جدایی از آن سالها مدت طولانیش را از ذهن پاک می‌کند، مثل این است که روزها گذشته است!

۴- «وَتَكْرِمَ جَارِنَا مَادَمَ فِينَا وَتَتَبَعِهِ الْكَرَامَةُ حَيْثُ مَا لَاءِ!»:

- ۱) همسایه خود را مدام که بین ما است اکرامش می‌کنیم، و هر کجا برود کرامت خویش را به دنبال او روانه می‌سازیم!
- ۲) همسایه را تا وقتی در بین ما اقامت دارد احترام می‌کنیم، و چون از ما رویگردان شود باز هم او را اکرام می‌کنیم!
- ۳) هر کس را که به ما چور کند نیز مورد مکرمت خود قرار می‌دهیم، و به هر جا روی بیاورد کرم خویش را در پی او می‌فرستیم!
- ۴) آن کس را که در جوار ما بسر می‌برد در معرض احترام قرار می‌دهیم، و چون به سمتی روانه شود با اکرام به دنبال او می‌رویم!

۵- عین الخطأ:

- ۱) إلَى الله أَشْكُو مِنْ مَعْشِرِ يَعِيشُونَ جَهَالًا وَ يَمْوِلُونَ ضَلَالًا؛ مِنْ أَنْ گروهی که نادان زیست می‌کنند و گمراه می‌میرند، به الله شکایت می‌کنم،
- ۲) لِيَسْ فِيهِمْ سَلْعَةٌ أَبُورُ مِنَ الْكِتَابِ إِذَا ثَلَى حَقَّ تَلَوِّتِهِ؛ نزد آنان کالایی پیرونق‌تر از قرآن نیست هرگاه آنطور که شایسته آن است تلاوت گردد.
- ۳) وَ لَا سَلْعَةٌ أَغْلَى ثُمَّاً مِنَ الْكِتَابِ إِذَا حُرَفَ عَنِ مَوَاضِعِهِ؛ وَ نَهْ كالایی گرانبهاتر از قرآن است هرگاه از مواضع خود تحریف گردد.
- ۴) وَ لَا عِنْدَهُمْ أَنْكَرُ مِنَ الْمَعْرُوفِ وَ لَا أَعْرَفُ مِنَ الْمُنْكَرِ؛ وَ مُنْكَرٌ تَرَى از امر به معروف نزد آنان نیست و جز منکر از آنان نمی‌شناسم!

۶- «وَ مَا كُنْتُ مِنْ أَدْرِكَ الْمَلَكَ بِالْمُنْتَهِيِّ وَ لَكُنْ بِأَيَّامِ أَشْبَنَ النَّوَاصِيَا!». عین الأقرب إلى مفهوم البيت:

- که نبود اندر جهان بی رنج گنج!
تا به کی ای فلک، این دور مکرر دیدن!
این رشته را به نقد جوانی خریده‌ام!
بازدارد پیاده را ز سبیل!
- ۱) ای مسیح خوش نفس چونی ز رنج!
۲) عمر بگذشت و ندیدیم به خود روزبهی
۳) مسوی سپید را فلکم به رایگان نداد
۴) خواب نوشین بامداد رحیل

-٧ «إن كان لا يُقْنِيكَ ما يكفيكَ فكلَّ ما في الأرض لا يُقْنِيكَا!». عَيْنَ مَا لainasib مفهوم البيت:

- فریدون به ملک عجم، نیم سیر!
یا قناعت پر کند یا خاک گورا!
آنکه آن داد به شاهان، به گدایان این دادا
نعمت روی زمین پر نکند دیده تنگ!
- ۱) گدارا کند یک درم سیم سیر
۲) گفت چشم تنگ دنیادوست را
۳) گنج زر گر نبود گنج قناعت بر پاست
۴) روده تنگ به یک نان جوین پر گردد

-٨ «گرسنگی و قحطی نمی‌توانند بر جنگجوی شجاع چیره گردند و اورا از مبارزه بازدارند، كما اینکه گرمای سوزان نمی‌تواند بر گیاهان صحرایی تأثیر کنند!». عَيْنَ الصَّحِيحَ:

- ۱) لا يمكن للجوع والمجاعة التغلب على المكافح الباسل و تمنعه من النضال، كما أن شدة الحر لا تؤثر على الأشجار الصحراوية!
۲) إن الجوع والجدب لا يمكن لها الغلبة على كلَّ محارب شجاع و تمنعه عن المحاربة، كما أن حماره القيط لا يمكن له التأثير على النباتات البرية!
۳) إن المجاعة والجوع لا تستطيعان أن تغلب المناضل الباسل و تشغله عن المحاربة، كما أن شدة الحرارة لا يمكن أن تتأثر بالأشجار الصحراوية!
۴) لا يستطيع الجوع والمجاعة أن يغلبا على المناضل الشجاع و يشغلاه عن المناصلة، كما أن حماره القيط لا تستطيع أن تؤثر على النباتات البرية!

-٩ «زنهر از اینکه در بین مردم چون حیله گران زندگی کشید و در بین مسلمین تفرقه بیفکنید!»: عَيْنَ الخطأ:

- ۱) إِيَّاكُمْ وَ الْمَعِيشَةُ بَيْنَ النَّاسِ كَعِيشَ الْمَاكِرِينَ، وَ أَنْ فَرَقُوا بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ!
۲) إِيَّاكُمْ إِيَّاكُمْ أَنْ تَعِيشُوا بَيْنَ النَّاسِ عِيشَةَ الْمَاكِرِينَ وَ تَشَقُّوا عَصَمَ الْمُسْلِمِينَ!
۳) حَذَارٌ مِنَ الْعِيشِ بَيْنَ الْأَنَامِ كَمَا يَعِيشُهُ الْمُحْتَالِينَ وَ أَنْ لَا تَشَقُّوا عَصَمَ الْمُسْلِمِينَ!
۴) أَحْذِرُكُمْ مِنْ أَنْ تَعِيشُوا بَيْنَ الْأَنَامِ عِيشَ الْمُحْتَالِينَ وَ أَنْ تَبْتَوُ الْفَرَقَةَ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ!

-١٠ «برخی از صنایع ادبی در ضربالمثلهای عربی نفوذ کرده بود، اما در تمام آنها عمومیت نداشت، بلکه بسیاری از این ضربالمثلها خالی از هر نوع فن و بیانی بود، زیرا ضربالمثلها عادتاً در زبان محاوره رایج است!». عَيْنَ الصَّحِيحَ:

- ۱) كانت قد تسربت الأمثال العربية في المجتمع العربي دون بعضه، والأمثال الأدبية هذه كثيرة ما كانت خالية عن الفن و البيان، وكانت تسود في لغة التحاور كالعادة!
۲) بعض الصنائع الأدبية كانت قد تسربت في الأمثال العربية، ولكنها لا تعم كلها، بل كثير من هذه الأمثال كانت مغسولة من كل فن و بيان، لأن الأمثال تجري في لغة التخاطب عادة!
۳) من الصنائع الأدبية ما كانت تتفذ في الأمثال العربية، ولكن لا تشمل كل ذلك، بل كثيرة ما كانت الأمثال تضرب دون أي فن و بيان، لأن الأمثال هذه جارية في لغة الحوار كالعادة!
۴) كانت الصنائع الأدبية تدخل في أمثال اللغة العربية، ولكنها لا توجد في كلها، بل الأمثال العربية كانت تخلو من الفن و البيان كثيرا، و عامة الناس تستفيد منها في لغتها الدارجة عادة!

■ ■ عين المناسب للجواب عن التشكيل (١٣-١١)

١١ - عين الصحيح:

- ١) إنما من علامات الفقه الحلم و الصنم!
- ٢) التواضع أن تعطى الناس ما تُحب أن تُعطِّا!
- ٣) من أنصف الناس من نفسه رضي به حكمه بغيره و لأشك فيه!
- ٤) العامل عن غير بصيرة كالسائل على غير الطريق، لا يزيد سرعة السير إلا البعد!

١٢ - عين الخطأ:

- ١) مما لا شك فيه أن حملة العلم في الملة الإسلامية كان أكثرهم العجم،
- ٢) والسبب في ذلك أن الملة في أولها لم يكن فيها علم و لا صناعة لعفظتني أحوال السداجة و البداءة،
- ٣) وإنما أحكام الشريعة التي هي أوامر الله و نواهيه كان الرجال يُقلّونها في صدورهم،
- ٤) وقد عرفوا مأخذها من الكتاب و السنة بما تلقوه من صاحب الشرع و أصحابه!

١٣ - عين الخطأ:

- ١) إن الذين لم يهبّهم الحب أجنحة لا يستطيعون أن يطيروا إلى مأواه الغيم،
- ٢) ليروا ذلك العالم لسحرى الذي طافت فيه روجي في تلك الساعة المحرّنة،
- ٣) إن الذين لم يثخّذهم الحب أثيابا لا يسمعون الكلمات،
- ٤) فهم و إن فهموا معانٍ هذه الصفحات الضئيلة لا يمكنهم أن يروا ما وراء ذلك!

■ ■ عين الصحيح عن الإعراب و التحليل الصرف (١٤ - ١٨)

١٤ - «ذلك أن لم يكن ربك مهلك القرى بظلم و أهلها غافلون»:

- ١) أن: مخففة «أن» المشبهة بالفعل، اسمها ضمير الشأن، و الجملة اسمية و خبر للمبتدأ «ذلك»
- ٢) أهل: اسم جمع، و مرفوع على الابداء، و الجملة اسمية و حالية، و صاحب الحال «مهلك» و الرابط ضمير «ها»
- ٣) يكن: فعل مضارع و مجزوم بحرف لم، و علامة جزمه حذف حرف العلة؛ من الأفعال الناقصة و اسمه «رب»
- ٤) القرى: جمع تكسير (مفرده: قرية، مؤنث)، مضاد إليه و مجرور محلاً في اللطف، و في المعنى نائب فاعل لشبيه الفعل «مهلك»

١٥ - « و كأين من قرية هي أشد قوة من قريتك التي أخرجت أهلكناهم فلا ناصر لهم ». عين الصحيح عن الجملتين « هي أشد » و « أهلكناهم » :

١) نعت للمنعوت « قرية » / خبر للمبتدأ « كأين »

٢) خبر للمبتدأ « كأين » / خبر بعد خبر للمبتدأ « كأين »

٣) حال لذى الحال « قرية » / صلة ثانية للموصول « التي »

٤) حال لصاحب الحال « قرية » / مستأنفة لا محل لها من الإعراب

١٦ - « آتوني زير الحديد حتى إذا ساوي بين الصدفين قال انفعوا حتى إذا جعله نازا قال آتوني أفرغ عليه قطرًا ». عين الصحيح :

١) ساوي: فعل ماضٍ من باب مفاعة و لفيف مقرون، و فاعله الضمير المستتر فيه جوازاً تقديره « هو » و الجملة فعلية و في محل نصب على الظرفية!

٢) آتوا (الأولى): فعل أمر من المجرد الثلاثي، معنّى و ناقص (اعلاه بالحذف)، و مبني على حذف نون الإعراب

٣) قطرًا: متناظع عليه، وهو إما مفعول ثان لفعل « آتوا » أو مفعول لفعل « أفرغ » و العامل الآخر مستغنٍ عن المعمول

٤) أفرغ: متناظع عليه، مجرد ثلاثي و جواب طلب و مجزوم على أنه جواب لشرط محدود مع أداته

١٧ - « ما ملوم المتأني » و « ما مشكورون البخلاء ». عين الصحيح عن الكلمتين « المتأني » و « مشكورون » :

١) صفة مشبّهة على وزن اسم الفاعل، مبتدأ مؤخر و مرفوع بضمّة ظاهرة / اسم « ما » شبيه بليس و مرفوع بالواو

٢) اسم فاعل و مصدره « تأني » و نائب فاعل لشبيه الفعل « ملوم » / اسم مفعول و خبراً مقدم و مرفوع بالواو

٣) فاعل لشبيه الفعل « ملوم » و مرفوع بضمّة مقدرة / صفة مشبّهة و هو « فعول » بمعنى مفعول، و مبتدأ و مرفوع

٤) مشتق و اسم فاعل و مصدره « تأنّ » و مرفوع بضمّة مقدرة / مشتق و اسم مفعول و شبيه الفعل و فاعله « البخلاء »

١٨ - « عليكم بالتواصل والتباذل، وإياكم والتدابر والتقاطع! ». عين الصحيح عن اعراب « عليكم » و « إياكم » :

١) شبيه جملة و خبر مقدم وجواباً / محذر منه و مبتدأ و مرفوع محلّاً

٢) جار و مجرور و محذر منه / اسم فعل مرتجل و فاعله ضمير « كم » البارز

٣) اسم فعل منقول من الجار و المجرور / مفعول به لفعل محدود من باب التحذير

٤) مفعول به لفعل محدود من باب الإغراء / محول من الضمير المنصل لتعذر تفردّه

■ ■ عين المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (١٩ - ٣٠)

١٩- عين الخطأ عن صيغة الأسماء التي أشير إليها بخط:

- ١) «قالوا معدنة إلى ربكم» (مصدر ميمي)
- ٢) سبّح الله تسبيحة (اسم النوع أو الهيئة)
- ٣) «يظلون بالله غير الحق ظن الجاهليه» (مصدر صناعي)
- ٤) أطلب الإجابة عند اقشعرار الجلد و عند إفاضة العبرة! (مصدر رياعي مزيد)

٢٠- عين ما فيه لام الجمود:

- ١) جُد في حياتك لتسود الآخرين!

- ٢) و ما كان الله ليطلع عباده على الغيب!

- ٣) و من يحقر بثرا ليصرع واحداً سُيصرع يوماً بالذى هو حافر!

- ٤) نبئ يرى ما لا ترون و ذكره أغار لعمري في البلاد و أنجدا!

٢١- عين اسم الفعل بمعنى الأمر:

- ١) مه، ما هذا الفضول!

- ٣) بخ لك على هذا التقى!

٤) شئان ما بين المجتهد و الكسلان!

٢٢- عين الصحيح عن المصغر للأسماء التالية: بنت، اسم، كتاب، سوداء:

- ١) بنت، اسم، كتب، سوداء

- ٣) بنية، سمي، كتب، سوداء

٢٣- عين ما ليس فيه حرف جز زائد:

- ١) «أليس الله بأحكم الحاكمين»

- ٢) «و ما الله بعاقل عما تعلمون»

- ٣) «ما نرى في خلق الرحمن من تفاوت»

- ٤) «كتاب أنزلناه إليك لتخرج الناس من الظلمات إلى النور»

٢٤- عين ما لم يتقدّم الخبر وجواباً:

- ١) أين أخوك، ما رأيته منذ مدة!

- ٣) أطالبة في الصفة أم طالب!

٢٥- عين الخطأ (في العدد):

- ١) إنه أتى لنا بمائة دليل و نيف ليثبت مذعاه!

- ٢) له ست و نيف من المقالات العلمية البارعة!

- ٣) يدرس في كلية ألف و نيف من الطلبة و الطالبات!

- ٤) كان يطالبنا من الأجرة تسعين و نيفاً من التوانات!

٢٦ - عنِ حرف «لا» لیست لنقی الجنس:

- (١) لا عمل خير ضائع و لا عمل سوء را بح!
(٢) لا مهملاً واجباته ناجح!
(٣) لا في الصفت معلم و لا طالب!
(٤) لا ضدّين مجتمعان!

٢٧ - عنِ الخطأ نحوياً:

- (١) كفى بالمرء خيانةً أن يكون أميناً للخونة!
(٢) كل إباء ينضح بما فيه!
(٣) من أراد البقاء ليوطّن نفسه على المصائب!
(٤) الوضيغ من وضع نفسه!

٢٨ - عنِ العبارة التي جاء فيها المفعول المطلق مرتين:

- (١) جلسَت على الكرسي جلوساً صحيحاً!
(٢) كتبَ كتاباً لم يكتب أحد مثله!
(٣) علمته الدرس مرتين اثنين!
(٤) مشيتَ مشيتاً لا يمشيه أحد!

٢٩ - عنِ الصحيح في المفعول لأجله:

- (١) على المؤمن أن لا يكذَّ في حياته ادّخراً للمال فقط!
(٢) إنها طالعت هذه المقالة و جمعت آراء كاتبها إفاده منه!
(٣) قمنا بإقامة الحصون حولنا لاحاطة العدو اللّدود بنا!
(٤) يبجل الناس الإنسان الصادق حناً لصدقه في العمل!

٣٠ - عنِ الخطأ في إعراب المستثنى:

- (١) ما نجح من طلبات صفتنا إلاّ عشرين منها!
(٢) لم يبق في الصفت إلاّ خمسة و عشرين من الطلبة!
(٣) لن يفوز في السباق إلاّ هؤلاء المتأثرون في التدريب!
(٤) لم يفز في سباق العام الماضي إلاّ المتأثرون والمتاثرات!

٣١ - کدام عبارت در خصوص هویت بخشی جدید به قوم عرب، درست است؟

(١) وحدت دینی

- (٢) وحدت سياسي و تشكيل حکومت
(٣) تشكيل حکومت واحد در سرزمینی واحد
(٤) وحدت اجتماعی و تقویت تعصب قومی

٣٢ - کدام مطلب بیانگر اقدام و ساز و کار عملی رسول خدا (ص)، جهت تنظیم روابط و حقوق ساکنان مدینه بود؟

- (١) عقد اخوت میان مهاجر و انصار
(٢) اسکان مهاجران در خانه‌های انصار
(٣) عقد پیمان نامه عمومی میان مسلمانان و یهودیان
(٤) بنای مسجد مدینه و تعیین مکان خانه‌های مهاجر و انصار

- ۳۳- چرا با وجود مخالفت سرسخت اشراف قریش، دعوت رسول خدا (ص) روز به روز میان مردم عادی نفوذ و گسترش پیشتری پیدا می‌گرد؟

- (۱) وعده زندگی بهتر و انسانی‌تر به آنان می‌داد.
- (۲) زیرا دعوت را سرآغاز فتوحات می‌دیدند.
- (۳) زیرا امیدی جز وعده‌های رسول خدا (ص) نداشتند.
- (۴) ناتوانی اشراف از جلوگیری از دعوت رسول خدا (ص)

- ۳۴- در عصر نبوت کدام مورد در ایجاد همبستگی اجتماعی و رواج صلح و آرامش میان مسلمانان، موثرتر بود؟

- (۱) عقد اخوت دینی
- (۲) انعقاد پیمان نامه عمومی
- (۳) تشکیل امت واحد اسلامی
- (۴) تحقق عدالت در همه شئون زندگی اجتماعی

- ۳۵- مؤثرترین عامل در فتوحات اعراب مسلمان در ایران و نیز دیگر مناطق و سرزمین‌های مفتوح، چه بود؟

- (۱) عدالت طلبی و مساوات‌گرایی اعراب مسلمان
- (۲) توجه اسلام به حفظ و رعایت حقوق همه اقوام
- (۳) همدلی مردم سرزمین‌های مفتوح با اعراب مسلمان
- (۴) ناخشنودی مردم سرزمین‌های مفتوح از وضع موجود

- ۳۶- کدام مورد، از عوامل اصلی تأثیرگذار در سقوط زودهنگام حکومت امویان نمود؟

- (۱) ظلم و ستم خلفاً و والیان اموی
- (۲) اختلافات داخلی خاندان اموی
- (۳) اختلاف میان نحله‌های فکری اسلامی
- (۴) بروز اختلاف میان دو تیره عرب عدنانی و قحطانی

- ۳۷- پس از اعلان خلافت عباسی در مصر از سوی صلاح الدین ایوبی، کدام اقدام بر ضد او صورت گرفت؟

- (۱) تهاجم صلیبی - بیزاری به دمیاط و محاصره آن که به شکست انجامید.
- (۲) کنزالدوله در مصر سفلی شورش کرد، که اهالی اسکندریه به حمایت وی برخاستند.
- (۳) توپه عماره یمنی در قاهره که با هماهنگی طرفداران فاطمیان در داخل و نیروهای خارجی صورت گرفت.
- (۴) مؤمن الخلافة فرمانده نظامیان سودان بود که پادشاه بیت المقدس را به حمله به مصر تحریک کرد.

- ۳۸- درباره تحول نظام قضایی دوره ممالیک مصر، کدام مطلب درست است؟

- (۱) ملک ظاهر بر قوq برای کاستن قدرت شافعیان در نظام قضایی همزمان قضایی از سه مذهب دیگر اهل سنت تعیین کرد و بدین‌سان اولین کسی بود که مذاهب چهارگانه اهل سنت را رسمیت بخشید.
- (۲) سلطان ظاهر بر قوq جهت مقابله با فرقه‌های شیعی و برقراری اتحاد میان مذاهب اهل سنت تعیین قضای القضا را در چهار مذهب اهل سنت منحصر کرد و این سنت در همه قلمرو ممالیک جاری بود.
- (۳) از اقدامات اصلاحی ظاهر بیبرس در آغاز سلطنت آن بود که براساس چهار مذهب اهل سنت چهار قضای القضا تعیین کرد و هیچ یک بر دیگری ریاست نداد و این سنت در قاهره و دمشق اجرا شد.
- (۴) ملک ظاهر بیبرس برای جلوگیری از اختلاف مذاهب، چهار قضای القضا را از چهار مذهب اهل سنت تعیین کرد و ریاست همچنان در دست شافعیان باقی ماند و این رسم تا پایان ممالیک برقرار بود.

- ۳۹- در جانشینی خلیفه الامّر با حکام الله، کدام مطلب نادرست است؟

- ۱) از آنجا که از آمر فرزندی نمانده بود پسر عمومی وی الحافظ‌الدین الله به سان علی(ع) به جانشینی تعیین شد.
- ۲) در قاهره پس از آن که پسر عم آمر یعنی حافظ به خلافت رسید، کتیفات پسر افضل شورش کرد و مردم را به امام منظر و موعود فراخواند.

۳) تنها شاخه یمنی جنبش اسماعیلی به رهبری ملکه آروی جانشینی طیب فرزند چند ماهه آمر را به رسمیت شناخت و امامت را در ذریه او پذیرفت.

۴) به اصرار دریاریان برای آمر فرزند یا کنیزی آستان را به رسمیت شناختند و حافظ را نایب السلطنه کردند، اما پس از شورش کتیفات او را جانشین امام پیشین کردند.

- ۴۰- درباره دولت حمدانی حلب، کدام مطلب نادرست است؟

- ۱) آغاز ضعف حمدانیان حلب پس از سیف‌الدوله و در زمان سعد الدوله آغاز شد.
- ۲) مشکلات داخلی سیف‌الدوله شورش برخی از کارگزاران، اعراب بادینشین و قرامطه بود.
- ۳) جانشینان سیف‌الدوله همواره زیر فشار دو قدرت بیزانسی و فاطمی بودند و در دفع حملات به تناوب از بیزانسیان و فاطمیان کمک می‌گرفتند.

۴) در جنگهای حمدانیان و رومیان ابتدا حمدانیان موضع تدافعی داشتند، اما بعدها با حمایت معنوی خلافت عباسی و تقویت روحیه جهادی به پیروزی‌های بزرگ از جمله اسارت کنستانتین هفتم دست یافتند.

- ۴۱- درباره خلفای عباسی دوره ممالیک، کدام مطلب درست است؟

- ۱) خلفا در قاهره دارای تشکیلات مستقل اداری و مالی بودند.
- ۲) در مسئله جانشینی و ولایت عهدی رابطه فرزندی و خویشاوندی رعایت نمی‌شد.
- ۳) خلفا صرفاً جبهه تشریفاتی داشتند و هیچ کوششی برای دستیابی به قدرت سیاسی نکردند.
- ۴) خلفا در امور سیاسی قدرت و اختیاری نداشتند و در بیشتر مواقع از هردم دور نگه داشته می‌شدند، با این همه بر سر خلافت گاه با یکدیگر درگیر می‌شدند.

- ۴۲- آخرین دولت مسلمان در اندلس کدام بود و در کدام شهر بنیان گذاشته شد؟

- ۱) بنو زیری - غربانه ۲) بنو حمر - غربانه ۳) بنوهود - مرسیه ۴) مرابطین - مرسیه

- ۴۳- کدامیک از دولت‌های اسلامی مغرب، نقش موثرتری در گسترش و تعمیق اسلام میان قبایل بربرا داشت؟

- ۱) اغلبیان ۲) ادريسیان ۳) حفصیان ۴) موحدان

- ۴۴- کدام امیر مسلمان به فقیهان و بزرگان بلنسیه نامه نوشت تا کتاب‌های فلسفی و بدعت آمیز مانند آثار غزالی، سوزانده شود؟

- ۱) زیری بن مناد
- ۲) محمد بن تومرت

- ۳) تاشفین بن علی بن یوسف
- ۴) عبدالمؤمن بن علی موحدی

- ۴۵- کدام مورد، از اقدامات ناصر عبد‌الرحمن سوم اموی در اندلس نیست؟

- ۱) انتخاب وزرای لایق و کارдан

- ۲) فتح سیسیل و جزایر میثورقه و منورقه

- ۳) انتخاب عنوان خلیفه و امیرالمؤمنین برای خود

- ۴) ایجاد امنیت و آرامش در سراسر قلمرو مسلمانان در اندلس

- ۴۶- سیاست توسعه‌طلبی سلاطین عثمانی تا به قدرت رسیدن سلطان سلیمان اول، متوجه کجاها بود؟

- ۱) آناتولی - شام
- ۲) بالکان - آناتولی
- ۳) مصر و شام
- ۴) بالکان - ایران

- ۴۷- کدام عبارت، بیانگر اوضاع سیاسی ایران هم‌زمان با به قدرت رسیدن شاه عباس اول است؟

- (۱) غرب و شرق ایران مورد تعریض و تاخت و تاز عثمانی‌ها و ازبکان بود.
- (۲) به دلیل ثبات سیاسی دوره طولانی مدت سلطنت شاه طهماسب اول، آرامش حاکم بود.
- (۳) ولایات غربی ایران به تصرف عثمانی درآمده بود، اما آرامش بر دربار صفوی حاکم بود.
- (۴) عثمانی‌ها و ازبکان برای حمله به ایران متحد و سران قزلباش بر ضد شاه عباس جوان متحد شده بودند.

- ۴۸- اقدام و نقش مهم سیاسی مرشد قلی خان رهبر قبیله استاجلوها در دوره صفوی، چه بود؟

- (۱) نشاندن شاه طه‌اسب در ۹۳۰ق به سلطنت
- (۲) نشاندن شاه عباس در ۹۹۶ق به سلطنت
- (۳) جنگ با سپاه ازبک به سال ۹۱۶ق در مرو و شکست دادن آن
- (۴) متحد ساختن سران قزلباش بر ضد مهد علیا همسر سلطان محمد خدابنده

- ۴۹- نظام ارتش عثمانی چگونه بود؟

- (۱) بر سپاه ینی‌چری متکی بود و به وقت ضرورت از نیروهای ویژه استفاده می‌شد.
- (۲) پر سپاه ینی‌چری متکی بود و به وقت ضرورت از سواره نظام کمک می‌گرفت.
- (۳) متشكل از سه بخش سواره نظام، ینی‌چری و نیروهای ویژه بود.
- (۴) متشكل از دو بخش سواره نظام و ینی‌چری بود.

- ۵۰- مهم‌ترین دل مشغولی سیاسی طاهر ذوالیمینین، کدام مورد بود؟

(۱) فتنه خوارج

- (۲) سرکوبی قیام‌های علویان
- (۳) سرکوبی رقبای خاندانی
- (۴) فکر استقلال از خلافت عباسی

- ۵۱- پیامد و نتیجه نهایی حمله تیمور به هند، چه بود؟

- (۱) ضمیمه کردن قلمرو تغلقیان به قلمرو خود
- (۲) کسب غنایم انبوه از مسلمانان و هندوان
- (۳) دست نشانده کردن حکومت تغلقیان به قدرت خود
- (۴) آشفتگی و بی‌نظمی سیاسی در هند پس از فروپاشی دولت تغلقیان

- ۵۲- دلیل اصلی معاشرات معتمد عباسی با عمرو بن لیث صفاری چه بود؟

(۱) فرصت‌یابی برای دفع خوارج

- (۲) همراهی و همدلی عمرو با خلیفه
- (۳) یافتن فرصت برای فرون‌شاندن فتنه صاحب‌الزنج
- (۴) حفظ مقام خلافت در برابر تعدی‌های امیران ترک

- ۵۳- نخستین شکاف عظیم در تمامیت ارضی خلافت عباسی، توسط کدام سلسله حکومتی ایجاد شد؟

- (۱) طاهریان
- (۲) آل زیار
- (۳) صفاریان
- (۴) علویان طبرستان

- ۵۴- ارتباط کدامیک از حکومتها با خلافت عباسی، تشابه بیشتری به هم داشت؟

- (۱) صفاریان - طاهریان
- (۲) طاهریان - خوارزمشاهیان
- (۳) آل بویه - علویان طبرستان
- (۴) علویان طبرستان - خوارزمشاهیان

۵۵- کدام‌یک از خاندان‌های حکومتگر محلی در منطقه دیلم، به حمایت از علویان طبرستان برخاستند؟

- (۱) زباریان (۲) دابویگان (۳) باوندیان (۴) جستانیان

۵۶- کدام مطلب درباره شاه عباس اول صفوی، نادرست است؟

- (۱) حکومت شاه عباس اول، آغاز افول قدرت ترکمانان در قلمرو صفوی بود.
(۲) شاه عباس با پیروان همه ادیان و مذاهب در قلمرو خوبی، با تسامح رفتار می‌کرد.
(۳) سیاست‌های شاه عباس درباره اراضی زراعی، موجب ضعف حکومت صفوی پس از او گردید.
(۴) عدمه کوشش‌های شاه عباس در سیاست داخلی، متوجه کاستن از قدرت قزلباشان بود.

۵۷- کدام مطلب درباره قیام عباسیان، نادرست است؟

- (۱) بسیاری از سپاهیان و دعوتگران عباسی، عرب بودند.
(۲) اختلافات قبایل عرب جنوبی و شمالی، عامل اصلی پیروزی قیام عباسیان بود.
(۳) دعوت عباسیان، کوشش ایرانیان بود برای تجدید حیات سیاسی و اجتماعی خود.
(۴) پیوستن ایرانیان به قیام عباسیان، سبب کمرنگ شدن اختلاف ایرانی - عرب در دوره خلافت عباسی شد.
- ۵۸- اصلی‌ترین عاملی که موجب شد، اسلام پس از حمله مغول همچنان به حیات خود ادامه دهد، چه بود؟
- (۱) کوشش علماء و دانشمندان مسلمان برای رونق و گسترش اسلام
(۲) مقاومت مسلمانان در برابر سیاست‌های دینی و مذهبی مغولان
(۳) پذیرش اسلام از سوی همه امراض مغول و کوشش برای تبلیغ اسلام
(۴) سادگی مغولان و عدم تعصب مذهبی و دینی

۵۹- اندیشه‌های کدام‌یک از علمای مسلمان شبه قاره در موضوع اتحاد مسلمانان و جهاد با کفار، تأثیر بیشتری بر متفکران مسلمان هند داشت؟

- (۱) سید احمد بریلوی (۲) سرسید احمد خان
(۳) شاه ولی الله دهلوی (۴) مولانا محمد علی آزاد

۶۰- کدام مطلب درباره نفوذ و گسترش اسلام در شبه قاره هند، نادرست است؟

- (۱) افزایش شمار مسلمانان در بخش‌های جنوبی هند، که سبب آن فروضت‌های تجاری و بازارگانی بود.
(۲) پیش روی سیاسی و نظامی مسلمانان در سرزمین‌های غربی هند، از اواخر سده اول هجری آغاز شد.
(۳) حملات محمود غزنوی به هند موجب گسترش اسلام در این منطقه و تشکیل حکومت‌های اسلامی در هند شد.
(۴) نفوذ اسلام در میان طبقات وسیع هندی چون شودراها، از عوامل افزایش جمعیت مسلمان در هند بود.

۶۱- کدام عبارت درباره بدخشنان، نادرست است؟

- (۱) ارگنج و کاث دو کرسی بدخشنان بود.
(۲) از قدیم به داشتن جواهر و معادن احجار نفیس شهره بود.
(۳) در شرق طخارستان واقع و جیحون از سه طرف آن را احاطه کرده است.
(۴) شاخه اصلی جیحون علیا، جریاب یا پنجرود، از سمت شرق به بدخشنان منتهی می‌شود.

۶۲- وصف «این شهر دارای شارستان، کهندر و ریض بود و چهار دروازه داشت به نام‌های پل، کوچه معقل، کهندر و پل تگین؛ در منابع از این شهر به عنوان ایران شهر نیز یاد شده است.» با کدام‌یک از شهرهای تاریخی ایران مطابقت دارد؟

- (۱) بلخ (۲) مدان (۳) نیشابور (۴) اردشیر خرّه

۶۳- کدام مطلب درباره ایالت جبال، نادرست است؟

(۱) قزوینی در کتاب خود این بلاد را قوهستان نامیده است.

(۲) قرمیسین، همدان، ری و اصفهان چهار ناحیه اصلی این ایالت بود.

(۳) عسکر مکرم، ایغارین، کرج ابودلف و سیمکان از شهرهای این ایالت است.

(۴) نامهای دیگر این ایالت، مدیا، بلاد جبل و عراق عجم بود.

۶۴- محتوای کتاب «جغرافیای تاریخی جهان اسلام» موریس لومبارد را با کدام عبارت می‌توان تعریف کرد؟

(۱) بازسازی جغرافیای تاریخی شهرهای مهم جهان اسلام

(۲) مروری بر جغرافیای تاریخی سرزمین‌های خلافت شرقی

(۳) بررسی تاریخ اسلام بر مبنای عوامل جغرافیایی یا تاریخ جغرافیایی

(۴) جغرافیای شهری با محوریت جغرافیای اجتماعی و اقتصادی اسلام در قرون اولیه

۶۵- کدامیک از روش‌های آموزشی استادان را می‌توان برترین روش تعلیمی در تمدن اسلامی بر شمرد؟

(۱) املاء (۲) مناظره (۳) سماع (۴) فرائت

۶۶- کدامیک از فعالیت‌های علمی بیان شده، حاصل کار گروهی دانشمندان اسلامی نیست؟

(۱) تأسیس و راهاندازی رصدخانه مراغه در قرن هفتم

(۲) محاسبه سال شمسی موسوم به تقویم جلالی در قرن پنجم

(۳) تدوین دایرةالمعارف جغرافیایی معجم البلدان در قرن هفتم

(۴) اندازه‌گیری مسافت قوس یک درجه بر نصف‌النهار برای تعیین مسافت محیط زمین در قرن سوم

۶۷- کتاب «ترابیبلوس» یا کتاب «الاربعه»، درباره چه موضوعی است و اثر کیست؟

(۱) نجوم - اپولونیوس (۲) احکام نجوم - بطلمیوس

(۳) نجوم - هیپارخوس (۴) احکام نجوم - دیسقوریدس

۶۸- «الشكوك على جالينوس» اثر کیست و موضوع آن چیست؟

(۱) رازی - نقدی بر آرای جالینوس (۲) ابن‌سینا - نقدی بر آرای جالینوس

(۳) رازی - تردید درباره جالینوس (۴) ابن‌سینا - تردید درباره جالینوس

۶۹- عضاده، حجره، عنکبوت و مقنطرات،

(۱) از اجزای اسٹرالاباند.

(۳) از اجزای ذات‌الحق‌اند.

(۲) ابزارهای مختلف نجومی‌اند.

(۴) ابزارهای مختلف مکانیکی (حیل)‌اند.

۷۰- جمل اصطلاح «جفت طوسی» در حوزه علم هیئت، از سوی چه کسی صورت گرفت؟

(۱) پروفسور نالینو (۲) طفیل اندلسی

(۳) خواجه‌نصرالدین طوسی (۴) شرف‌الدین طوسی

۷۱- نظریه حرکت مارپیچی سیارات، از سوی کدام دانشمند مسلمان مطرح شد؟

(۱) ابن‌باجه (۲) ابن‌طفلیل اندلسی (۳) پتروجی اندلسی (۴) ابن‌شاطر دمشقی

۷۲- «تعمیه‌نگاری»، از فنون کدام دیوان بود؟

(۱) اموال و خراج (۲) برید و شرطه (۳) حسابه و مظالم (۴) انشاء و رسائل

۷۳- اراضی مفتوح العنوه خیبر را با چه عنوان دیگری می‌توان نامید؟

(۱) صوافی (۲) اراضی عَشَر (۳) اراضی خراج (۴) اراضی خالصه

- ۷۴- اصحاب الجوامک در عهد ممالیک، چه کسانی بودند؟
- (۱) مددجویان و مستمری‌بگیران
(۲) امیران و کارگزاران عالی رتبه
(۳) حقوق‌بگیران و کارمندان دونپایه
(۴) ذمیان و اهل کتاب با پوشش خاص
- ۷۵- محدودیت‌های امیر در امارت خاص، در بود.
- (۱) زمان و مدت مأموریت
(۲) حیطه اختیارات و وظایف
(۳) قلمرو اعمال وظایف و اختیارات
(۴) میزان اقتدار و چگونگی اعمال قدرت
- ۷۶- مسئله تعديل و تضعیف نظام ارباب و رعیتی از سوی خلفا در جریان فتح اراضی، ریشه در کدام مورد دارد؟
- (۱) عدالت‌خواهی حکام و خلفا
(۲) افزایش درآمد از اراضی خارجی
(۳) تدبیر سیاسی برای ممانعت از شورش زارعان
(۴) خاستگاه شهری هیأت حاکم و محوریت شهر در اسلام
- ۷۷- نخستین چاوخانه دارای حروف عربی در غرب، با کدام هدف تأسیس شد؟
- (۱) نشر آثار خاورشناسان
(۲) نشر کتاب‌های دستور زبان عربی
(۳) نشر متون منقح عربی - اسلامی
(۴) نشر آثار دینی مسیحی به زبان عربی
- ۷۸- تأسیس کالج فورت ویلیام به وسیله سرویلیام جونز، با کدام انگیزه بود؟
- (۱) جهت تأسیس انجمن آسیانی بنگال
(۲) برای رقابت با انجمن علوم و فنون باتاوا
(۳) برای مطالعه هنگاری فرهنگ و تمدن هند
(۴) آموزش زبان‌های شرقی به مأمورین استعماری بریتانیا
- ۷۹- در مورد کنگره‌های بین‌المللی شرق‌شناسی کدام عبارت درست است؟
- (۱) نمونه واگرایی و ملی شدن مطالعات شرقی
(۲) نمونه تعامل قدرت‌های غربی برای استعمار جهان اسلام
(۳) نمونه همگرایی جهان مسیحیت برای تجدید جنگ‌های صلیبی
(۴) نمونه همکاری خاورشناسان کشورهای مختلف برای ارائه محصولی مشترک
- ۸۰- مهم‌ترین رکن دارالعلم‌ها چه بوده است؟
- (۱) کتابخانه
(۲) فعالیت‌های پژوهشی
(۳) حلقات درس و بحث
(۴) کتابخانه
- ۸۱- کتاب «منیة المويد» شهید ثانی، ذیل کدامیک از رویکردها قرار دارد؟
- (۱) فقهی
(۲) حدیثی
(۳) اخلاقی
(۴) اجتماعی
- ۸۲- کدام عبارت، در مورد مطالعات اسلامی در اسپانیا در قرون ۲۰-۱۸ میلادی درست است؟
- (۱) برای رونق ترجمه متون اسلامی در طلیطله بود.
(۲) از رقابت استعماری با پرتغال نشأت می‌گرفت.
(۳) مانند همه کشورهای غربی با اهداف استعماری بود.
(۴) با هدف اطلاع از تاریخ اسپانیا در قرون وسطی بود.
- ۸۳- چرا تاریخ‌نگاری در دوره اتابکان زنگی، ایوبیان و ممالیک نسبت به دیگر ادوار رشد و رونق بیشتری یافت؟
- (۱) به‌سبب حمایت امراه این دولتها از مورخان
(۲) به‌سبب تحولات سیاسی و اجتماعی مهم در این ادوار
(۳) به‌دلیل انتقال مرکز خلافت از بغداد به قاهره
(۴) به‌دلیل مهاجرت عالمان مسلمان پس از حمله مغولان به مصر و شام
- ۸۴- در کدامیک از کتاب‌ها، تاریخ در زمرة علوم عملی مقدماتی رده‌بندی شده است؟
- (۱) رسائل اخوان الصفا
(۲) مراتب العلوم ابن فریغون
(۳) المختصر فی علم التاریخ کافیجی
(۴) نفائس الفنون شمس‌الدین آملی

- ۸۵- کدام کتاب به موضوع شرح احوال عالمان و مشاهیر شهر حلب، اختصاص دارد؟

- (۱) بغية الطلب في تاريخ حلب - ابن عديم
(۲) اليوقوت والضرب في تاريخ حلب - ابوالفداء
(۳) زبدة الطلب في تاريخ حلب - ابن عديم
(۴) الدر المنتخب في تاريخ مملكة حلب - ابن شحنه

- ۸۶- دیدگاه و مباحث کلامی و فلسفی بر کدام کتاب غالب و ارزش تاریخی آن را تحت الشعاع قرار داده است؟

- (۱) مقدمه ابن خلدون (۲) البدء والتاريخ مقدسی (۳) تحقيق مالله‌نند ببرونی (۴) تجارب الامم مسکویه

- ۸۷- کدام مورخ در مقدمه کتاب خود، به ذکر مطالبی کامل و ارزشمند از رفتار و آداب و اخلاق فرمانروایان، پرداخته است؟

- (۱) مسعودی (۲) ابن اثیر (۳) ابن طقطقی (۴) ابن عبری

- ۸۸- محتويات کدام کتاب، مشتمل بر اطلاعاتی درباره تاریخ محلی، فرهنگی و تبارشناسی یمن است؟

- (۱) تاریخ زبید (۲) کتاب التیجان (۳) کتاب الاکلیل (۴) طبقات الهمدانیین

- ۸۹- تزیین و نقش‌بندی بنایی معماری با آجر، از مشخصات اصلی هنر معماری در چه دوره‌ای است؟

- (۱) سامانی (۲) صفوی (۳) تیموری (۴) سلجوقی

- ۹۰- کدام مورد، از نمونه آثار هنر معماری بر جسته اسلامی در شهر غرناطه بوده است؟

- (۱) قصرالزهراء (۲) مسجد جامع (۳) سوق القناديل

www.tahsilatetakmili.com